

ПУТІВНИК ДЕКАДИ МІСІЙНОСТІ

*Від Вознесіння Господнього
до Зіслання Святого Духа*

Видання Ради з питань євангелізації
при Главі УГКЦ

Голова Ради з питань євангелізації
владика Йосафат (Моцич)

Богословська редакція
отця д-ра Андрія Онуферка

ПУТІВНИК ДЕКАДИ МІСІЙНОСТІ

*Від Вознесіння Господнього
до Зіслання Святого Духа*

Зміст

Про Декаду місіїності

3

Вступ. Четвер

Вознесіння Господа нашого Ісуса Христа

4

Перший день. П'ятниця

Божа любов, що дарує радість

6

Другий день. Субота

Звільнення від гріха

8

Третій день. Неділя Святих Отців

З нами Бог – ми Божі!

10

Четвертий день. Понеділок

Гілка, яка приносить плід та Правдива Виноградина

12

П'ятий день. Вівторок

Де нам шукати правди?

14

Шостий день. Середа

Особиста відповідальність

16

Сьомий день. Четвер

Спільнота молитви

18

Восьмий день. П'ятниця

Служіння ближньому в потребі

20

Дев'ятий день. Субота

«Паси мої вівці!»

22

Десятий день. Неділя П'ятдесятниці

Наша місія – бути носіями Святого Духа

24

Про Декаду місійності

Беручи активну участь у духовних заходах Декади місійності, ми покликані наново відкрити і збагнути, що наші сім'ї (домашні церкви) та парафіяльні спільноти є за своєю природою місійними. Усвідомлення цього впливає з дару нашого Хрещення, завдяки якому всі вірні силою цього святого таїнства взяли на себе зобов'язання вірити, жити, служити і ділитися досвідом своєї віри в Христа, – ділитися не тільки зі своїми рідними, а й з усіма ближніми на місцях свого перебування. Отже, місія нашої парафіяльної спільноти – приймати Христа глибше в наше життя, нести Добру Новину поза нашу спільноту і підтримати тих, хто розширює межі Божого Царства місійною діяльністю та капеланським служінням.

Від Вознесіння до Зіслання Святого Духа всією парафіяльною спільнотою молимося, щоби Господь відновив наше життя в Бозі силою і діянням свого Святого Духа.

Якщо через певні обставини у Вашій парафії неможливо провести Декаду серед тижня або якщо Ви особисто не зможете взяти в ній участі, можна провести Декаду місійності в себе вдома. У колі сім'ї щодня потрібно виділяти час (5 хв.) для спільного молитовного читання «Путівника Декади місійності» (Слово Боже, роздуми, цитата-свідчення, молитва) та обговорення місійних завдань. Інший варіант: провести Декаду в молитовному колі декількох родин, наприклад разом із сусідами.

Молитва

Господи Боже, пошири світло Твого Святого Євангелія, щоб через нас, охрещених, як дітей Світла, християнська віра поширювалася в нашому суспільстві, і щоб ми стали свідками Твоєї живої присутності у нашому житті та в нашій парафіяльній спільноті. Усе подає Дух Святий: пророків посилає, священників удосконалює, неграмотних мудрості навчає, рибалок богословами появляє і єднає всю церковну спільноту. Єдиносущний і співпрестольний Отцеві й Синові, Утішителю, слава Тобі!

ПРАЗНИК ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

Молитва. Вознісся Ти у славі, Христе Боже наш, радість сотворивши ученикам обітуванням Святого Духа, утвердивши їх благословенням, бо Ти єси Син Божий, Ізбавитель світу. (Тропар Празника)

Запрошення. У цей урочистий день великого свята Вознесіння ГНІХ заохочуємо всіх відгукнутися на запрошення Блаженнішого Святослава пуститися разом у паломництво до празника П'ятдесятниці. Роздумуватимемо всією парафіяльною спільнотою протягом наступних десяти днів над щоденними літургійними читаннями Євангелія від Йоана. Теми, на які звертає нашу увагу святий Йоан, допоможуть нам краще відповісти на заклик Глави нашої Церкви щодо поширення Христової благовісті кожному, хто прагне Божого слова.

Євангеліє від Йоана – один з улюблених для багатьох людей текстів Нового Завіту. Це Євангеліє, попри глибину свого змісту, просте і найдоступніше. Відчуваємо, що автор був близьким другом Ісуса: впродовж усього свого довгого життя він пригадував, обдумував і переживав усе, що сказав і зробив наш Спаситель, молився про розуміння тієї чи іншої події, вдивлявся в кожну дрібницю і старався допомогти іншим зрозуміти всі аспекти місії Христа. Важливо, щоби Євангеліє від Йоана як одну з видатних книг людства читали

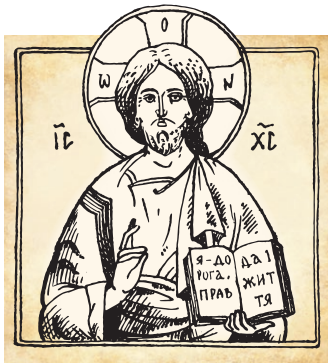
не тільки богослови, а й кожен, хто хоче зрозуміти Божу любов до людського роду.

Це – унікальне свідчення про Ісуса, яке доповнює перших три так звані синоптичні Євангелія (Матея, Марка і Луки), відкриває перед нами здійснення Божественного задуму: предвічне Слово, котре перебувало в Отці, Син Божий, стає Сином Чоловічим і довгоочікуваним Месією. Він, даруючи нам самого себе, водночас дарує спасіння – життя вічне. Будучи Другою Особою Пресвятої Тройці, Він як Бог прийняв людську природу. Ця істина про Ісуса є основою всякої правди. Вірити в Христа – це єдина дорога до Отця і життя вічного.

Святий Йоан радісно проголошує, що на противагу речам, які наповнюють наше життя, але проминають, Ісус є Той, «хто Є»: саме такими словами Бог вперше представився Мойсеєві в Старому Завіті (Вих. 3, 14). Цей надзвичайно важливий вислів Христа «я Є» Йоан повторює близько 150 разів, сім із яких особливим чином вказують на повноту життя, котру отримуємо в Ісусі та через Нього: бо тільки Він Є Істинний Хліб Життя (6, 35), котрий може заспокоїти наш внутрішній голод; тільки Він Є Істинне Світло (9, 5) серед темряви цього світу; тільки Він Є Дверима (10, 7), котрі ведуть до вічного життя; і тільки Він Є правдивим Добрим Пастирем (10, 11), який нас туди провадить, – бо тільки Він водночас Є Дорогою, Правдою і Життям (14, 6). Урешті, тільки Він Є Правда Виноградина (15, 1), з котрої можемо черпати силу Життя. І навіть якщо ми помремо, Він єдиний Є Воскресіння і Життя (11, 25).

Йоан засвідчує, що хоча після свого славного воскресіння Ісус завжди невидимо перебуває з нами, Він також залишив нам Утішителя, котрий впродовж історії провадить Церкву та наводить її на всяку правду (3, 5–8; 7, 37–39; глави 14–16).

Церква читає це Євангеліє від Йоана у період між Великоднем і П'ятдесятницею, щоби ми, роздумуючи над унікальними знаками присутності Ісуса в історії, зростали в любові та довірі до Нього і мали Життя в Його ім'я (пор. Йо. 20, 30–31). Можна сказати, що євангелист Йоан супроводжує нас до прийняття дару Святого Духа в ім'я воскреслого Господа.

Перший день. П'ятниця
Євангеліє від Йоана 14, 1–11

БОЖА ЛЮБОВ, ЩО ДАРУЄ РАДІСТЬ

Слово Божє. «Господи, – каже до нього Тома, – не знаємо, куди Ти йдеш. І як нам знати туя путь?» Ісус до нього: «Я – путь, істина і життя! Ніхто не приходить до Отця, як тільки через мене. Якщо б ви мене пізнали, то й Отця мого пізнали б. Відтепер знаєте його і бачили». А Филип йому: «Господи, покажи нам Отця, і вистачить для нас». «Скільки часу я з вами, – каже Ісус до нього, – а ти мене не знаєш, Филипе? Хто мене бачив, той бачив Отця».

Роздуми. У людському серці завжди нуртує бажання зустрітиса зі своїм Творцем. Святий Августин каже: «Неспокійне мое серце, Господи, поки не спочине у Тобі» (Сповідь I, 1). З одного боку, Бог робить перший крок: «Він, існуючи в Божій природі, не вважав за здобич свою рівність із Богом, а применшив себе самого, прийнявши вигляд слуги, ставши подібним до людини» (Флп. 2, 6–7). З іншого боку, людина запрошена повністю довіритиса Богові: «Хай не тривожиться серце ваше! Віруйте в Бога, віруйте й у мене. В домі Отця мого багато жител» (Йо. 14, 1–2).

Звідки в людини може взятиса сила духу й бажання зробити крок назустріч Богові у дорозі до дому Отця, в якому багато жител? Відпо-

відь проста – ЛЮБОВ. Саме з любові до людини Господь її сотворив і зробив вінцем усього сотворіння. Саме з любові до людини Господь став людиною, щоб її визволити від гріха і рабства. Від самого початку Бог заклав у глибину людської душі любов, доброту, відчуття краси і гармонії. Людина найщасливіша тоді, коли вона любить і коли її люблять. Гріх спотворив нашу здатність любити. Ісус Христос, Син Божий, об'явив нам, що Бог Є Любов і що ми, будучи Його дітьми, також покликані бути іконами Божої доброти й любові.

Цитата-свідчення. «Який є закон люду Божого? Закон любові, любові до Бога і любові до ближнього згідно з новою заповіддю, що Господь нам залишив (пор. Йо. 13, 34). Але це не така любов, яка виражається безплідною сентиментальністю чи чимсь невідзначеним, – це визнання Бога єдиним Господом життя та, водночас, прийняття ближнього як справжнього брата, – це подолання усіх поділів, непорозумінь, усякої ворожнечі та самолюбства; не може бути одне без іншого. Скільки ще потрібно нам подорожувати, щоби насправді жити за тим новим законом – законом Святого Духа, котрий діє в нас, законом милості, любові!» (Папа Франциск, 12 червня 2013 р.).

Молитва. Сповнивши промисел щодо нас і те, що на землі, з'єднавши з небесним, вознісся Ти у славі, Христе Боже наш, ніяк не відлучаючись, але невідступно перебуваючи, Ти кличеш до тих, що люблять Тебе: Я з вами і ніхто проти вас. (Кондак Вознесіння)

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* Спитаємо себе: чи я вірю, що Бог любить мене особисто. Помолімося за тих, хто нас любить, і за тих, хто нас ненавидить. Сьогодні-завтра покажімо нашу любов до рідних якимсь неочікуваним жестом чи добрим ділом.

2. *У парафії.* Спитаємо себе, як я даю своїм співпарафіянам зрозуміти, що вони мені брати і сестри. Йдімо до храму, завжди вітаючись одне з одним. Особливо самотнім даймо відчутти нашу братню любов.

3. *Поза парафією.* Сьогодні-завтра зробімо три ненав'язливих компліменти незнайомим людям чи то на роботі, в крамниці, у громадському транспорті, чи просто сусідам, які живуть поруч.

Другий день. Субота
Євангеліє від Йоана 14, 10–21

СВЯТИЙ ДУХ – УТІШИТЕЛЬ

Слово Боже. «І все, що попросите в моє ім'я, те вчиню, щоб Отець у Сині прославився. Вчиню, коли будь-що проситимете в моє ім'я. Якщо любите ви мене, то мої заповіді береґтимете. І проситиму я Отця, і дасть Він вам іншого Утішителя, щоб з вами був повіки, Духа істини, якого світ не може сприйняти, бо не бачить Його і не знає. Ви ж Його знаєте; бо перебуває Він з вами, і буде в вас».

Роздуми. Сучасна людина сильно переймається, як до неї ставляться інші люди. А християнин іде за Христом і не переживає, що про нього думає світ. Коли гріхи опановують людину, вона хоче, щоби Бога не було взагалі. Гріх для неї є спочатку невидимим, а потім він стає явним рабським ярмом. Він паралізує людей, руйнує сім'ї та спільноти, сварить між собою цілі народи і робить їх ворогами. Гріх стає звичкою, яку дуже важко викорінити і якої важко позбутися.

Коли ж Дух Святий наповнює людське серце, то очі починають бачити по-новому. У людині відбуваються глибокі зміни. Бог для неї перестає бути ворогом, а стає Світлом. Він – Той, який заради людини пожертвував власним Сином. Те, чого Господь бажає, тепер стає

доброю волею людини. Ісус каже: «Якщо любите мене, то мої заповіді берегтимете» (Йо. 14, 15). Відтепер людина – вже не раб, але син або дочка, і під натхненням Святого Духа людина може звернутися до Бога словами «Авва, Отче!» (Рм. 8, 15), глибоко переконана, що вона є дитиною самого Бога. Ось що означає бути народженим від Духа Святого. До цього запрошує нас Свята Церква, і цією радістю людина ділиться з іншими людьми.

Цитата-свідчення. «Люди так часто покидають Божі дороги і йдуть своїми дорогами на погибіль душі й тіла. Щоб їх рятувати і вивести на правдиву дорогу, Христос дав нам ще один дар – дар над усі дари. Після свого святого Вознесіння, в 10 днів, прислав нам свого Святого Духа. І Дух Божий, даний нам, у нас живе і веде кожного, хто лишень схоче піддатися Його святому проводові, Божими дорогами християнського життя. І ви, мої дорогі, одержали той дар, дар великий, світлий, святий, що в душі кожного зокрема приймає, веде і вислуховує нашу молитву. Яке це безконечне добро, який чудесний небесний дар, яке це щастя – бути християнином!»
(Митрополит Андрей, Великдень 1943 р.).

Молитва. Прийдіть, вірні, вийдемо на високу Оливну гору, на яку виходили апостоли, і, піднісши вгору серця і мислі, побачимо Господа, що нині возноситься. Йому, радіючи, вдячно закричмо: Слава вознесенню твоєму, Многомилостивий!
(Вечірня, Стихира на стиховні)

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* Зробімо іспит совісті відповідно до порад, які містяться у молитовнику, і подякуймо Богові за дар звільнення від гріхів, особливо через добру Сповідь. В сім'ї запровадьмо практику щоденного прощення провин, щоби ми не йшли до сну в гніві один на одного.

2. *У парафії.* Якщо ми когось скривдили словом або вчинком, постановімо до Зіслання Святого Духа попросити прощення та простімо тому, хто нас скривдив.

3. *Поза парафією.* Немає на світі людини без гріха. Сьогодні-завтра, кого б ми не зустріли, про кого би не почули в соціальних мережах, стараймося бачити ту людину Божими очима, як ту, яку Господь хоче спасти.

Третій день. Неділя Святих Отців
Євангеліє від Йоана 17, 1–11

З НАМИ БОГ – МИ БОЖІ!

Слово Боже. Отак мовив Ісус, а підвівши очі свої до неба, проказав: «Отче, прийшла година! Прослав свого Сина, щоб Син твій тебе прославив, згідно з владою, що їй ти дав йому над усяким тілом: дарувати життя вічне тим, яких ти передав йому. А вічне життя у тому, щоб вони спізнали тебе, єдиного, істинного Бога, і тобою посланого – Ісуса Христа... Молю ж за них: не за світ молю, лише за тих, яких ти передав мені, бо вони – твої. І все моє – твоє, твоє ж – моє, і в них я прославився. Я вже більш не у світі, а вони у світі, і я до тебе йду. Отче Святий! Заради імені твого бережи їх, тих, що їх ти мені передав, щоб були одно, як ми!»

Роздуми. Сучасна людина відчуває потребу належати до якоїсь спільноти, яка береже ті самі цінності: для родини, культури, народу, мови, професії, покликання. І попри всі технічні можливості соціального спілкування, вона таки прагне автентичного персонального зв'язку з іншою людиною. Найбільш особливим стає момент, коли одна людина промовляє до іншої: «я – твій», «я – твоя» або «ти – мій», «ти – моя». У цю мить людина відчуває, що «належить» комусь, що вона є частиною якогось більшого важливого взаємного зв'язку.

Коли людина роздумує про Бога, їй стає зрозумілим зв'язок між Отцем, Сином і Святим Духом, бо такий зв'язок знаходить аналогії в людському досвіді. У Бозі все спільне: воля, розум, життя: «і все моє – Твоє, Твоє ж – моє» (Йо. 17, 10). Людина, яка не знає Бога, думає, що Бог живе своїм окремим життям, і навіть Йому втручатися в моє життя, або мені втручатися у Його життя. Але кондак Вознесіння допомагає нам зрозуміти, що людина запрошена до участі в Божому житті: «те, що на землі, з'єднавши з небесним... Ти кличеш до тих, що люблять Тебе: Я з вами і ніхто проти вас!». Особливим чином Бог присутній для нас у Пресвятій Євхаристії: «Прийміть, їжте: це є тіло моє... Пийте з неї всі, це є кров моя Нового Завіту...» (Мт. 26, 26–28). Христос каже людині: «Я – твій, а ти – моя», а людина каже Христу: «я – Твоя, а Ти – мій».

Цитата-свідчення. «Сказав Христос: це робіть на мою пам'ять, на мій спомин. Поети лишають свої твори на спомин, скульптори та мистці лишають свої статуї чи свої образи – лишають, щоб згадувати їх. А найбільший живий спомин залишив нам Ісус Христос: дав нам своє тіло, свою кров на те, щоб ми згадували – “сіє творіте...” – що те тіло й та пролята кров передані на відпущення гріхів». (Патріарх Йосиф Сліпий, 13 червня 1974 р.)

Молитва. Господи, я тут. Господи, я Твій! (Повторюймо цю молитву впродовж дня).

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* Звернімося до Ісуса після Причастя своїми словами і подякуймо Йому за Його присутність у нашому житті. Вдома після Літургії відмовмо разом одну з подячних молитов після Причастя. Зробімо це сімейною практикою.

2. *У парафії.* Приступивши до Святого Причастя, подумаймо про нашу парафіяльну спільноту і пригадаймо собі, що саме в той момент ми перебуваємо в найглибшій духовній єдності одні з одними.

3. *Поза парафією.* Коли виходимо поза двері храму, особливо в неділю, у День Господній, стараймося, щоби перед невірними наша християнська поведінка була проповіддю про Бога, який хоче усе людство пригорнути до себе.

Четвертий день. Понеділок
Євангеліє від Йоана 14, 27–15, 7

ГІЛКА, ЯКА ПРИНОСИТЬ ПЛІД

Слово Боже. «Я – виноградина правдива, а мій Отець – виноградар. Кожну в мені гілку, яка не приносить плоду, відрізує він. А кожна, яка вроджує плід, він очищує, аби ще більше плоду давала. Уже і ви чисті – словом, яким промовляв я до вас. У мені перебувайте – а я у вас! Як неспроможна гілка сама з себе плоду принести, якщо не перебуватиме вона на виноградіні, ось так і ви, якщо не перебуватимете в мені. Я виноградина, ви – гілки. Хто перебуває в мені, а я в ньому, – той плід приносить щедро».

Роздуми. У Христовій Церкві одна з найважливіших гілок – це єпархія. Вона має свою територію і свого єпископа, який відповідає перед Богом за довірене йому стадо. Він же дбає про те, щоби його вірні мали добру духовну опіку в особі парохадушпастиря. Парох не тільки керівник, а й, передусім, учитель, священник і духовний батько. Він покликаний бути прикладом любові до ближнього, керувати діяльністю своєї спільноти та організувати все життя парафії.

В місії парафії беруть участь не тільки священник-душпастир, а й усі її вірні. Усі разом, духовенство і миряни, повинні насамперед обговорювати потреби парафії та можливості працювати над Божими справами на місці свого проживання. Слід пам'ятати, що кожна

парафія потребує, окрім Божої благодаті, людських і матеріальних ресурсів. Зокрема, ми повинні звернути увагу на три види дарів, які потрібні в Церкві, щоб вона могла виконати свою місію, – дари часу, талантів і скарбу (матеріальних благ). Особливу роль у парафії відіграють пасторальні та економічні ради. Найважливіше, щоби ніхто не почував себе непотрібним, бо стільки є роботи в Господньому винограднику! У Першому посланні апостола Петра читаємо: «Служіть один одному, кожен тим даром, що його прийняв, як добрі домоуправителі різноманітної Божої благодаті» (1 Пт. 4, 10).

Цитата-свідчення. «Господь Бог, той господар... дав одному п'ять талантів, другому два, третьому один, і казав їм торгувати, працювати та розмножувати їх, бо за них колись прийдеться їм здати рахунок. Ми знаємо, який був вислід, і тому це для нас велика нині заохота і пересторога, щоб свої таланти – ті духовні спосібності, які кожному дав Господь Бог... – подвоїти, а то й потроїти, щоб їх ми зуміли опісля в своєму житті, у праці для себе, для своєї родини, для Церкви й народу якнайбільше використати та ними послуговуватися» (Патріарх Йосиф Сліпий, 6 жовтня 1974 р.).

Молитва. Пом'яни, Господи, тих, що ці дари Тобі принесли, і тих, за кого, ким і ради кого їх принесли. Пом'яни, Господи, тих, що плоди приносять і добро творять у святих Твоїх Церквах і пам'ятають про вбогих; воздай їм Твоїми багатими і небесними даруваннями; даруй, їм замість земного – небесне, замість дочасного – вічне, замість тлінного – нетлінне. (Божественна Літургія св. Василія Великого)

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* Поцікавмося: чим живе моя парафія серед тижня і чи я міг би присвятити їй свій час чи якийсь талант. У своїх сім'ях звертаймо увагу на Богом дані таланти наших дітей і заохочуймо їх ділитися своїми талантами на добро інших.

2. *У парафії.* Виявляймо свою вдячність тим, хто виконує різні служіння в нашій парафіяльній спільноті. Постановімо взяти живу участь в організаційних зборах парафії, особливо для пасторального планування.

3. *Поза парафією.* Даваймо добрий приклад волонтерства в християнській спільноті та запрошуймо інших ділитися своїми дарами, навіть тих, хто далекий від Церкви.

П'ятий день. Вівторок
Євангеліє від Йоана 16, 2–13

ДЕ НАМ ШУКАТИ ПРАВДИ?

Божє Слово: Виключать вас із синагог. А й година настане, коли то всяк, хто вас убиватиме, буде гадати, що служить тим Богові. Чинитимуть вам те, бо ані Отця, ані мене вони не спізнали. Сказав же я вам це, щоб ви нагадали те, що я вам говорив, коли прийде ота година... Кажу вам, однак, правду: Ліпше для вас, щоб я відійшов. Бо коли не відійду, то Утішитель до вас не зійде. Якщо ж відійду, – пришлю його до вас... Тож коли зійде той, Дух істини, Він і наведе вас на всю правду, – Він бо не промовлятиме від себе, лише буде повідати, що вчує, і звістить те, що настане.

Роздуми. Ісус Христос прислав Утішителя, який навчає і виховує нові покоління християн. Через Духа Святого людина має можливість протягом усього свого життя глибше пізнавати правди святої віри. Ці правди передані у Святому Письмі, яке творилося століттями під натхненням Святого Духа і дане людині для пізнання Бога, себе і світу. Божі правди передаються у текстах наших богослужінь, у писаннях Отців Церкви, в рішеннях Вселенських Соборів та іншими проявами учительського уряду Церкви. У катехизмі УГКЦ «Христос – наша Пасха» дуже гарно зібрано все основне, що кожен віруючий повинен знати.

Для пізнання Божих правд потрібне яскраве світло, а цим світлом є Дух – палаючий вогонь (Мт. 3, 11; Дан. 7, 9). На Літургії ми співаємо: «ми бачили світло істини, ми прийняли Духа небесного, ми знайшли віру істинну...». Та до світла треба додати наше зусилля: плекати у собі відкритість до Божої правди, постійно шукати тієї правди. Божа правда вимагає нашої особистої жертви і нашої готовності ділитися нею з іншими, пам'ятаючи, що ціллю нашого життя є завжди єднання з живим Христом, воплоченим Словом Божим.

Цитата-свідчення. «Боже Слово має принести видимі плоди у нашому щоденному житті, бо лише ті, хто це Слово зберігає, тобто виконує, назвуться блаженними у Господа (пор. Лк. 11, 28). У наших парафіїх не повинно бути жодної родини, яка б не мала Біблії. Всіх вірних закликаю до щоденного читання Святого Письма, найкраще – через участь у біблійних гуртках при парафії та через молитовне читання вдома» (Блаженніший Святослав).

Молитва. Нехай сповняться уста наші хвалення Твого, Господи, щоб ми співали славу Твою, бо Ти сподобив нас причаститися святих Твоїх божественних, безсмертних і животворящих таїн. Збережи нас у Твоїй святині – весь день поучатися правді Твоїй. Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя.

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* Наново перечитаймо самі або в сім'ї Пастирське послання Блаженнішого Патріарха Святослава «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом» (2011), і спитаймо себе, чи щось змінилося в нашому житті за той час.

2. *У парафії.* Постараймося, щоб у нашій парафії можна було скористатися різного роду доброю літературою. Звертаймо увагу у нашій парафії на те, як кожен може знайти щось для свого зростання в пізнанні правд віри.

3. *Поза парафією.* Запропонуймо прочитати пастирське послання Блаженнішого Святослава про «живу парафію» тим людям, які можливо ніколи не чули про це послання. Якщо я прочитав якусь добру духовну книжку чи побачив гарний релігійний фільм, то поділюся цим з іншими.

Шостий день. Серeda
Євангеліє від Йоана 16, 15–23

ОСОБИСТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Слово Боже. «Істинно, істинно говорю вам: Голоситимете, ридатимете, світ же радітиме. Журитиметесь, але журба ваша у радощі обернеться. Журба жінці, коли вона народжує, бо година її вибила. А вродить дитячко – з радощів, що людина на світ народилася, вже й пам'яті про болі нема! Оце й ви нині в журбі. Але я вас знову побачу, і зрадіє ваше серце, і ніхто ваших радощів від вас не відбере. І того дня ви не будете питати мене нічого. Істинно, істинно кажу вам: Чого б ви тільки попросили в Отця, – він дасть вам у моє ім'я».

Роздуми. Ісус Христос знав, що Його смерть на хресті завдасть великого болю і журби Його перестрашеним учням. Він пробував їх підготувати до цього: «Ще трохи, і ви не побачите мене більше, і знову ще трохи, – і побачите мене: я бо йду до Отця» (Йо. 16, 16). Після Вознесіння Церква перебуває в подібній ситуації. Вона знову нетерпеливо чекає на повернення Христа, але цього разу вона може чекати впевнено та в повній радості, бо ж її сини і дочки, одержавши Духа Святого і, будучи «христовими», мають безпосередній доступ до Отця в ім'я Господа Ісуса.

Цей безпосередній доступ до Отця накладає на нас певні обов'язки і повинен викликати в нас почуття особистої відповідальності за поширення Христового Євангелія – якщо не по всьому світі, то принаймні там, де ми живемо. Бути учнями Христовими – означає бути «такими, як Христос», як це гарно зауважив апостол Павло: «Живу вже не я, а живе Христос у мені» (Гал. 2, 20). Отож, ми повинні усі наші дані Богом дари, чи то природні, чи то надприродні, творчо віддавати для поширення Божого Царства. Мати особисту відповідальність – означає не боятися самому братися за якусь ініціативу і відважно просити в Бога-Отця сили, мудрості й усього, що нам потрібне для праці на Божу славу і для розвитку Церкви.

Цитата-свідчення. «Співвідповідальність вимагає зміни менталітету, особливо щодо ролі мирян у Церкві, яких слід вважати не “співпрацівниками” духовенства, а особами справді “співвідповідальними” за буття і діяльність Церкви. Отже, важливо, аби зріле і віддане мирянство було об'єднане, здатне зробити свій особливий внесок у місію Церкви» (Папа Венедикт XVI, до Католицької Акції, 10 серпня 2012 р.).

Молитва. Насити нас милістю Твоєю вранці, щоб ми раділи й веселились по всі дні наші. Звесели нас мірою днів, за яких засмутив єси нас, мірою літ, що ми в них звиділи горе. Хай з'явиться Твоїм слугам Твоє діло, і слава Твоя їхнім дітям. І ласка Господа, Бога нашого, хай буде над нами, і стверди діло рук наших; стверди його – діло рук наших! (Псалом 90(89), 14–17).

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* Подумаймо, що́ ми як сім'я зробили за минулий рік для того, аби наша парафія зростала. Скажімо парохіві, яку особисту відповідальність у парафії ми готові взяти на себе.

2. *У парафії.* Подумаймо, якою є система організації волонтерства у парафії і як її можна покращити, щоби парафіяни відчули свою особисту відповідальність за життя парафіяльної спільноти.

3. *Поза парафією.* Розкажу іншим, за що я відповідаю в парафії і чому саме до неї ходжу (що мені найбільше подобається).

Сьомий день. Четвер
Євангеліє від Йоана 16, 23–33

СПІЛЬНОТА МОЛИТВИ

Боже Слово. Просіте ж – і ви одержите, щоб радощів ваших було вщерть. Оповідав я вам про те притчами. Надходить година, коли вже і притчами не промовлятиму до вас, лише – одверто про Отця звістую вам. Ось того дня проситимете ви в моє ім'я, – і я вже не кажу, що за вас Отця буду благодіти: Отець бо й сам любить вас, бо ви мене полюбили і повірили, що я від Бога вийшов.

Роздуми. Будьмо привітні одне до одного, як годиться улюбленим Отця. Коли ми приходимо на Божественну Літургію, то пам'ятаймо, до якої великої родини належимо. Це відчуття спільноти-родини треба постійно плекати. Не забуваймо вітатися одне з одним, коли збираємось у храмі. Одних людей ми знаємо добре, інших – лише трохи, а ще інших – не знаємо взагалі. Але ж ми є однією спільнотою дітей Божих! Докладімо зусиль, аби не тільки познайомитися з іншими членами парафії, а й щоб цікавитись, які в них життєві виклики, радості і болі, щоби знати, про що просити в Бога, за що дякувати.

Третя Божа заповідь – «Пам'ятай день святий святкувати» (Вих. 20, 8) – зобов'язує нас відвідувати храм щонайменше в неділю

і на великі свята. Проте ми знаємо, що багато наших сусідів, рідних і знайомих ходять до церкви лише на найбільші свята. Щоби частіше ходити, вони мусять відчутти себе частиною великої християнської і парафіяльної родини. Основне, отже, показати їм, що ми раді їх бачити на молитві з нами в спільноті улюблених учнів Христових. А коли хтось не відгукується на всякі наші запрошення чи заохочення, не судимо їх, а молимося за них до Святого Духа. Він же Той, хто зрушує серця, відкриває Христа для кожного, провадить до Отця.

Цитата-свідчення. «Парафія є спільнотою спільнот. У ній існують різні молитовні групи, братства та молодіжні організації. Всі вони покликані укріплювати єдність і любов між членами парафіяльної спільноти. Підтримуючи одні одних молитвою, обмінюючись Божими дарами та співпрацюючи в душі Христового служіння, зможемо втілювати у життя синодальну програму “Святість об’єднаного люду Божого”» (Патріарх Святослав).

Молитва. Пом’яни, Господи, тут присутніх людей і з оправданих причин відсутніх, і помилуй їх та нас по множенню милости Твоєї; скарбниці їх сповни всяким добром; подружжя їх у мирі й одномислі збережи, младенців вигодуй, молодь навчи, старців піддерж, малодушних потіш, розсіяних собери, заблуканих поверни і приєднай до Твоєї соборної й апостольської Церкви. (Божественна Літургія св. Василя Великого)

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім’ї.* Зробімо іспит сумління щодо нашої особистої молитви та спільної молитви нашої сім’ї. Сьогодні-завтра окремо помолімося за здоров’я і спасіння наших рідних, сусідів, друзів, співробітників.

2. *У парафії.* Оголосімо про богослуження на парафії якимось новим методом (плакати, соціальні мережі, листівки...). Допоможемо молитовним спільнотам на парафії набути нових членів.

3. *Поза парафією.* Якщо ми знаємо когось, хто не ходить регулярно на богослуження до храму, запропонуємо їм піти з нами. Якщо вони відмовляться, спитаймо, чи ми можемо від їхнього імені помолитися в якомусь особливому наміренні.

Восьмий день. П'ятниця
Євангеліє від Йоана 17, 18–24

СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ В ПОТРЕБІ

Слово Боже. Як послав єси мене у світ, так послав і я їх у світ. Віддаю себе за них у посвяту, щоб і вони були освячені в істині. Та не лиш за цих молю, але і за тих, які завдяки їхньому слову увірують в мене, щоб усі були одно, як Ти, Отче, в мені, а я в Тобі, щоб і вони були в нас об'єднані; щоб світ увірував, що Ти мене послав.

Роздуми. Парафія – це духовний дім, дім Батька, де людина зустрічається з Богом, де люди діляться одні з одними радістю і смутком, де пропонують підтримку для тих, хто шукає відповідей на життєві питання, де допомагають загоїти рани, завдані життєвими випробуваннями і трагедіями. Парафія – це місце, де люди можуть пізнати любов і доброту Божу через відкрите серце і добрі діла учнів Христа.

Хто найбільше потребує нашої допомоги? Безхатченки, бідні, сироти, вдови, люди з особливими потребами, самотні, сім'ї, в яких чоловіки або жінки перебувають на війні або загинули, тощо. Це – наші сусіди, які живуть біля нас. Нам важко їх зрозуміти, якщо ми самі ніколи не переживали те, що вони переживають. Ми щасливі, що маємо родину і друзів, які зможуть допомогти нам у скруті. Але уявімо на секунду, що в одну мить весь світ від нас відвернув-

ся. Нам тоді здається, що і сам Бог про нас забув. Саме в такій найскрутішій ситуації безцінним є добре слово і жест доброти з боку справжнього християнина. Якщо ми справді маємо намір увійти у Царство Небесне разом з Христом, тоді візьмімо близько до свого серця слова Ісуса Христа: «Бо все, що зробили ви одному з найменших оцих, те мені ви зробили» (Мт. 25, 40).

Цитата-свідчення. «Ви їдете до людей, везете дарунки і хочете з ними поспілкуватися. Поводьтеся так, щоб на завершення вашого там перебування в серцях, очах і устах тих людей, яких ви зустрінете, постало питання: Чому ви нас так любите? Думаю, що якщо ви відчуєте таку реакцію, то ваша подорож буде надзвичайно успішною» (*Блаженніший Любомир Гузар, 2 листопада 2008 р.*).

Молитва. Бо Ти єси, Господи, поміч безпомічним, надія безнадійним, бурями гнаним спаситель, плаваючим пристановище, недужим лікар. Сам для всіх будь усім, відаючи кожного і прохання його, дім і потребу його. Избав, Господи, город цей (село це, обитель цю), і всякий город, і країну від голоду, пошести, землетрусу, потопу, вогню, меча, нашествия чужинців та міжусобної брані. (*Божественна Літургія св. Василія Великого*)

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* За останній рік як я особисто вчинив якесь добро ближньому в потребі? Поговорімо в родині й постановімо щомісяця разом робити щось добре для того, хто поруч і є в потребі.

2. *У парафії.* Часто інформуймо парафіян про заходи соціального служіння в парафії. Повідомляймо парафіянам про членів парафії, які потребують якоїсь помочі (особливо про старших самотніх людей). Заохочуймо парафіяльну молодь до організації та реалізації якоїсь ініціативи на користь потребуючих на території парафії.

3. *Поза парафією.* Подивімося, може по сусідству біля нас живе особа чи родина, яка зараз перебуває у скруті. Спробуймо чимось допомогти цій людині, цим людям – добрим словом, якоюсь конкретною допомогою.

Дев'ятий день. Субота
Євангеліє від Івана 21, 15–25

«ПАСИ МОЇ ВІВЦІ!»

Слово Божє. Коли ж поснідали, каже Ісус до Симона Петра: «Симоне Йонин! Чи любиш ти мене більш, ніж оці?» – «Так, Господи, – відрікає той йому, – Ти знаєш, що люблю Тебе». Тож мовить йому: «Паси мої ягнята!» І знову, вдруге каже до нього: «Симоне Йонин! Чи любиш мене?» «Так, Господи, – відвічає йому, – Ти знаєш, що люблю Тебе». І мовить йому: «Паси мої вівці!» І втретє йому каже: «Симоне Йонин! Чи любиш ти мене?» І засмутився Петро, що аж утретє його питає: «Чи любиш мене», – то й каже йому: «Господи, Ти все знаєш, Ти знаєш, що Тебе люблю!» І каже йому Ісус: «Паси мої вівці!»

Роздуми. Для Йоана Богослова Ісус Христос – Добрий пастир. Він – Той, хто «життя своє за овець покладе» (Йо. 10, 11), знає своїх, і свої Його знають (пор. 10, 14). Він кличе овець, і вони слухають його голосу (пор. 10, 3). У Церкві душпастир покликаний бути таким самим – знати своїх і бути готовим віддати за них життя. За голосом такого душпастиря піде кожна віруюча душа, бо в ньому вона може побачити образ самого Христа.

Йти за добрим пастирем – означає підтримувати його в його різноманітній праці, морально, молитовно і, так, фінансово. Добрий пастир дбає, щоби його стадо зростало в розумінні правд віри, збиралося разом у радості на молитву, допомагало ближнім у потре-

бі. Та не може Церква виконувати свою місію без якоїсь фінансової бази. Ми усі це розуміємо. Будівництво, ремонти, світло, опалення, посуд, книжки, допомога бідним – усе це вимагає коштів. А коли йдеться про загальноцерковну місійну діяльність, якій присвячена Декада місійності, потрібно, аби кожна парафія глянула назовні й подумала, як підтримати Блаженнішого Святослава і місцевого Єпископа, щоби Боже Слово дійшло до тих, які ще його не почули, і тим збільшилося Христове стадо.

Цитата-свідчення. «Серед апостолів найбільше рятунку і покавання, а може, й потіхи потребує Петро. Він же у тих страшних годинах, у котрих Христа ставляли перед суд, три рази відкріся Господа, на голос служниці, слуги чи сторожа з клятбою заперечував, що ніколи не знав Христа.(...) Йому Христос являється вже тієї першої днини, певно, з ним довше розмовляє, потішає, очищує, підносить, освячує душу ученика так, як гончар чи скульптор виробляє глину, з котрої виходить архітвір» (Митрополит Андрей, Великдень 1939 р.).

Молитва. Господь – мій пастир: Нічого мені не бракуватиме. На буйних пасовиськах Він дає мені лежати; веде мене на тихі води. Він відживляє мою душу, веде мене по стежках правих імени ради свого. Навіть коли б ходив я долиною темряви, – я не боюся лиха, бо Ти зо мною. Жезло Твоє й палиця Твоя – вони дають мені підтримку. Готуєш стіл для мене перед моїми противниками; Ти голову мою помазав миром, переливається мій кубок. Добрість і милість будуть мене супроводити усі дні життя мого, і житиму в домі Господнім по вічні віки. (Псалом 22(23)).

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* Увечері помолімося за нашого парафіяльного священика і за всіх наших душпастирів, дякуючи Богові за їхнє служіння.

2. *У парафії.* Звернімо особливу увагу на тих у нашій Церкві, хто працює на місійних теренах або у різних капеланіях. Парохи, слідкуймо за працею Пасторально-місійного відділу УГКЦ і розповідаймо вірним про життя нашої Церкви там, де немає формально створених структур.

3. *Поза парафією.* Постараймося сьогодні-завтра скласти свою жертву, щоби підтримати місійну діяльність нашої Церкви та єпархії.

Десятий день. Неділя П'ятдесятниці
Євангеліє від Йоана 7, 37–52; 8, 12

НАША МІСІЯ – БУТИ НОСІЯМИ СВЯТОГО ДУХА

Слово Боже. Останнього ж великого дня свята стояв Ісус і закликав на весь голос: «Коли спраглий хтось, нехай прийде до мене і п'є! Хто вірує в мене, як Писання каже, то ріки води живої з нутра його потечуть!» Так Він про Духа казав, що його мали прийняти ті, які увірували в Нього. Не прийшов був ще Дух Святий, бо Ісус не був ще прославлений... І ще промовляв до них Ісус, і так їм казав: «Я – світло світу. Хто йде за мною, не блукатиме у темряві, а матиме світло життя».

Роздуми. Який це чудовий образ Святого Духа – ріка живої води, яка тече з нутра тих, хто вірують у Христа. Кожен із нас, коли бачить якусь ріку, хоче зупинитись і глянути, як тече вода. Наша думка облітає тих, яким та вода приносить життя і радість. Подібно діє Святий Дух через нас і робить нас Божим знаряддям, аби ми приносили іншим життя і радість. Він дає нам різні дари (пор. Іс. 11, 2–3: мудрість, розум, рада, сила, знання, поборність і страх Божий), а ми, своєю чергою, покликані приносити Його плоди (пор. Гал. 5, 22–23: любов, радість, мир, терпеливість, милість, доброта, вірність, лагідність, стриманість) для зростання Церкви Христової.

Можна сказати, що Святий Дух дає нам пізнати Христа як Світло світу і веде нас до життя в Христі. Він чинить кожного з нас носієм Божої благодаті, Христовим апостолом, свідком Його правди і світлом доброти Божої. Доходимо, отже, висновку, що Господь кличе нас до активного християнського життя. Він запрошує нас сміливо брати на себе відповідальність і тим змінювати на краще наше суспільство, переображувати наші парафії, покращувати наше життя у світлі Доброї Новини. Ісус світ переміг (Йо. 16, 33) і, даючи нам свого Духа Святого, кличе нас до святості й свідчення Його доброти та милосердя. Не біймося ділитися даром віри з іншими людьми. Відчуймо підтримку Ісуса Христа, який не залишив нас самими. Просімо натхнення Святого Духа, щоби сповнювати волю Божу в усьому.

Цитата-свідчення. «Святий Дух вчить нас. Він є внутрішнім Учителем. Він веде нас правильною дорогою, через життєві обставини. Він показує нам дорогу, шлях. У ранній Церкві, християнство називали “Дорогою” (пор. Ді. 9, 2), і сам Ісус є дорогою. Святий Дух вчить нас йти за Ним, йти Його слідами. Більше, ніж учителем науки, Святий Дух є учителем життя» (Папа Франциск, П'ятдесятниця 2014 р.).

Молитва. Благословен еси, Христе Боже наш, що премудрим рибаків явив, зіславши їм Духа Святого, і ними уловив вселенну. Чоловіколюбче, слава Тобі. (Тропар П'ятдесятниці).

Місійні завдання. 1. *Особисто/в сім'ї.* На завершення Декади місійності гляньмо на список дарів і плодів Святого Духа. Спитаймо себе: які дари я бачу в своїй сім'ї, які плоди приносив я за останній рік.

2. *У парафії.* Відкриймо очі на дари Святого Духа, які проявляються у нашій парафіяльній спільноті. У плануванні життя парафії маймо намір також приносити плоди Святого Духа.

3. *Поза парафією.* Навчимо себе розглядати усю нашу особисту поведінку та все наше життя в християнській спільноті через призму місійності – як нагоду свідчити іншим про любов і доброту Божу.

Молитва «ЖИВОЇ ПАРАФІЇ»

Господи Ісусе Христе, Пастирю Добрий, як колись Ти пригорнув заблуканих овечок, щоб вони пізнали Твій голос і були Твоїм стадом, так і сьогодні глянь ласкаво з небесних висот на нашу парафію та зішли на неї Твого Святого Духа, щоб вона була місцем пізнання радості Доброї Новини. Скріплюй нас Твоєю присутністю та єднай нас кожночасно в молитві. Даруй нам духа служіння ближньому, щоб у нашій парафії кожний міг зустріти Тебе, милостивого Бога. Благослови наш духовний провід Твоєю мудрістю і дай, щоб ніхто з нас не шкодував ні часу, ні талантів, ні матеріальних дібр для розбудови Твого Царства. Єднай нас у мирі та злагоді, щоб ми були Твоєю спільнотою любові. Всели в нас місійного духа, щоб ми стали тим світилом євангельського слова, молитви і добрих діл, що кличе кожного до участі в Божественному житті, щоб славилося, Спасе, Твоє Ім'я з безначальним Твоїм Отцем та пресвятим, благим і животворящим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

ЖИВА ПАРАФІЯ

МІСЦЕ ЗУСТРІЧІ З ЖИВИМ ХРИСТОМ

Починаючи з 2011 року, Блаженніший Святослав разом з єпископами УГКЦ особливо звертає нашу увагу на оживлення парафіяльного життя як на основу дальшого розвитку нашої Церкви, оскільки парафія є місцем зустрічі з живим Христом, простором для духовного зростання і проголошення Доброї Новини, якою можемо ділитися з іншими. Наш Синод закликає всіх разом і кожного зокрема роздумувати й працювати над розвитком парафіяльної спільноти і тим самим брати активну участь у місії Церкви, плекаючи такі аспекти життя парафії:

БОЖЕ СЛОВО І КАТЕХИЗАЦІЯ
ЛІТУРГІЯ І МОЛИТВА
СЛУЖІННЯ БЛИЖНЬОМУ
ПРОВІД – УПРАВЛІННЯ ДАРАМИ
СОПРИЧАСТЯ – ЄДНІСТЬ
МІСІЙНИЙ ДУХ

www.ugcc.org.ua

Текст підготували: вл. Йосафат (Мощич),
о. д-р Олег Кіндій, о. д-р Андрій Онуферко
та Рада з питань евангелізації при Главі УГКЦ

Літературний редактор – Анна Бліновська

Макет та графіка Олени Гижі

На обкладинці ікона «Зіслання Святого Духа» (іконописець – ієрм. Дам'ян Хігенс, Семінарія Святого Духа, Оттава, Канада)

Видання здійснене в рамках програми «ЖИВА ПАРАФІЯ»